

1. Mustafa Kemal dünyaya geldiğinde yaklaşık altı yüz yılını geride bırakan Osmanlı Devleti, 19. yüzyıla kadar sürdürdüğü çok kültürlü yapısını yeni gelişmeler karşısında korumakta zorlanıyordu. Fransız Devrimi'nin etkisiyle özgürlük, eşitlik, milliyetçilik gibi akımlar çok uluslu Osmanlı İmparatorluğunu Balkan topraklarından başlayarak etkilemeye başladı. Milliyetçi hareketler başta Rusya olmak üzere Avrupalı devletlerin desteği ile kısa sürede ayrılıkçı isyanlara dönüştü. Avrupalı devletlerin doğrudan müdahalesi sonucunda 1829 Edirne Antlaşması ile Yunanistan, 1878 Berlin Antlaşması ile de Sırbistan, Karadağ ve Romanya bağımsızlıklarını kazanarak Osmanlı Devleti'nden ayrıldı.

Buna göre Osmanlı Devleti ile ilgili olarak;

I-Sınırlarının daraldığı

II-Fransız İhtilalinin etkilerinin görüldüğü

III-Çok uluslu yapının ayrışmayı hızlandırdığı

IV-Avrupalı devletlerin Balkanlardaki gelişmelere kayıtsız kaldığı

yargılarından hangisi ya da hangilerine ulaşılabilir?

A) Yalnız I B) I ve II C) I, II ve III D) Yalnız IV

2. Manastır Askeri İdadisinde eğitim görürken yaşanan 1897 Osmanlı- Yunan Savaşı Mustafa Kemal'i de etkilemiş, onun vatanseverlik duygularını güçlendirmişti. Manastır'dan yola çıkan askerler ve onlara katılan gönüllüleri coşkulu kalabalıklar uğurlarken yaşı küçük olmasına rağmen cepheye gitmek istemiş ancak bu isteğini gerçekleştirememişti.

Manastır Askeri İdadisinde edindiği hürriyet fikirleri ve memleket sorunlarına duyduğu ilgi, Harp Okulunda artarak siyasi bir karakter kazandı. Arkadaşlarıyla bir taraftan gizli gizli Namık Kemal'in eserlerini okurken diğer taraftan ülkenin yönetimiyle ilgili fark ettikleri eksiklikleri duyurmak için bir gazete çıkarıp gazeteyi elle çoğalttılar.

Bu bilgilere göre Mustafa Kemal için aşağıdaki yorumlardan hangisi yapılamaz?

- A) Ülke sorunlarıyla ilgilenmesi ileri görüşlülüğünün göstergesidir.
B) Vatansever kişiliğini öğrencilik yıllarında kazanmıştır.
C) Edindiği fikirlerde okuduğu yazarların etkisi vardır.
D) Devletin kötü yönetilmesine duyarsız kalmamış, öncelikle çevresini bilinçlendirmeyi amaçlamıştır.

3.

Mondros Ateşkes Antlaşması

- ✓ Karadeniz'e geçiş için Çanakkale ve İstanbul Boğazları açılacak, Karadeniz ve Çanakkale istihkâmları müttefiklerce işgal edilecektir. (Madde 1).
- ✓ Müttefikler, güvenliklerini tehdit edecek bir durum baş gösterdiğinde herhangi bir stratejik noktayı işgal etme hakkına sahip olacaklardır (Madde 7).
- ✓ Hükûmet haberleşmesi dışında; bütün haberleşme, ulaşım araç ve gereçleri İtilaf Devletleri'nin denetiminde olacaktır (Madde 12).
- ✓ Vilayeti Sitte'de (Erzurum, Sivas, Van, Bitlis, Diyarbakır, Elazığ) karışıklık baş gösterdiğinde bu illerin herhangi bir kısmının işgal hakkını İtilaf Devletleri saklı tutarlar (Madde 24).

Mondros Ateşkes Antlaşması'nın bu maddeleri ile aşağıdaki durumlardan hangisi ilişkilendirilemez?

- A) İlk işgalin İngilizler tarafından 3 Kasım 1918'de Musul'a yapılması
B) ABD Başkanı Wilson tarafından Wilson İlkelerinin yayımlanması
C) 13 Kasım 1918'de İtilaf donanmasının İstanbul'a gelerek İstanbul ve Çanakkale Boğazlarının işgal edilmesi
D) Ermenilerin Doğu Anadolu'da yaşayan Türkleri göçe zorlaması

4. **Denizcilik Bakanı Rauf Bey:** "... Bu mütareke ile devletimizin istiklali, saltanatımızın hukuku tümüyle kurtarılmıştır. Bu mütareke galip ile mağlup arasında yapılmış bir mütareke değil, savaş hâlinde çıkmak isteyen denk iki devletin aralarındaki düşmanlığı durdurmaları durumu gibi bir şeydir."

Eğitim Bakanı Rıza Tevfik: "Hüküm, galibindir! ... Almanyayı bile dize getiren bir düşman 'Bazı noktaları işgal ederim.' derse, haklı sayılması gerekir..."

Mondros Ateşkes Antlaşması ile ilgili olarak Osmanlı devlet adamlarının bu sözlerine bakılarak;

I-Kamuoyunun rahatlatılmaya çalışıldığı

II-Yapılabilecek işgallerin haklı görüldüğü

III-İtilaf Devletlerine karşı çıkıldığı

IV-Almanya'dan destek istendiği

yargılarından hangisi ya da hangilerine ulaşılabilir?

A) I ve II B) II ve III C) Yalnız III D) III ve IV

5. Amasya Genelgesi, ulusal egemenliğe dayalı yeni bir yapılanmanın ilk adımı ve milleti mücadeleye çağıran ihtilal bildirgesi olarak kabul edilmektedir. Genelgede millî mücadelenin gerekçesi, yöntemi ve amacı açıklanmıştır. Bu gelişme üzerine Damat Ferit Paşa Hükûmeti, Mustafa Kemal'in İstanbul'a dönmesini istemiş, Mustafa Kemal ile hiçbir resmî işlemin yapılmasını duyurmuştur. Bu çağrışı dikkate almayıp Erzurum'a gelen Mustafa Kemal, 7-8 Temmuz gecesi sarayla yaptığı telgraf görüşmeleri sonunda hem müfettişlik hem de askerlik görevinden istifa ettiğini bildirmiştir.

Verilen bu bilgilere göre aşağıdakilerden hangisi söylenirse yanlış olur?

- A) Genelgenin yayımlanması Mustafa Kemal'in 9.Ordu Müfettişliği görevinin sona ermesine neden olmuştur.
- B) İstanbul Hükûmeti Mustafa Kemal'in yetkilerini aştığını düşünmektedir.
- C) Erzurum Kongresi, resmi görevli olarak yaptığı son çalışmadır.
- D) Amasya Genelgesi hem milli mücadele hem de milli egemenlik yolunda atılan en önemli adımdır.

6. 23 Nisan 1920'de açılan Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde Meclis Başkanı seçilen Mustafa Kemal 24 Nisan'da meclise şöyle bir önerge verir:

- Mecliste toplanmış olan millî iradeyi vatanın kaderine tayin kılmak temel ilkedir. TBMM'nin üzerinde güç yoktur.
- Hükûmet kurmak zorunludur.
- Meclis içinden seçilen bir heyet, hükûmet işlerine bakar. Meclis başkanı hükûmetin de başkanıdır.
- TBMM, yasama ve yürütme yetkisine sahiptir.
- Geçici olarak bir hükûmet başkanı tanımak veya padişah vekili atamak uygun değildir.

Bu önergeye göre ilk meclisin;

- I-Sürekli olduğu
- II-Ulusal egemenlik ilkesini benimsediği
- III-Saltanata bağlı kaldığı
- IV-Güçler ayrılığı ilkesini uyguladığı

özelliklerden hangisi ya da hangilerine sahip olduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I B) I ve II C) II ve III D) III ve IV

7. Sivas Kongresi'nde oluşturulan ve komutanlığına Ali Fuat Paşa'nın atandığı Batı Cephesi Kuvayı Millîye Komutanlığının oluşturulması düzenli ordunun kurulmasına yönelik ilk adımdı. TBMM açıldıktan sonra 16 Mayıs 1920'de Kuvayı Millîye giderlerinin TBMM tarafından karşılanması ve halkın yardımlarının idari yöneticilerce kaydedilmesi kararı alındı. 1 Temmuz 1920'de ise Ankara'da Subay Yetiştirme Okulu açıldı, seferberlik ilan edilerek askere alma işlemleri başlatıldı. Askerden kaçmaları önlemek için 11 Eylül 1920'de Firariler Hakkında Kanun kabul edildi ve bu kanun doğrultusunda İstiklal Mahkemeleri kuruldu.

Milli mücadele sürecinde yapılan bu çalışmalara bakılarak;

- I-Kuvayı Milliye'nin yetersiz kaldığı
- II-Askeri harcamalar için dışarıdan yardım alındığı
- III-Asker kaçaklarına yönelik yasal düzenleme yapıldığı
- IV-İstanbul Hükûmeti ile işbirliğine gidildiği

çıkartımlarından kaç tanesi doğrudur?

- A) 1 B) 2 C) 3 D) 4

8. TBMM ile Sovyet Rusya arasında 16 Mart 1921'de Moskova Antlaşması imzalandı. Buna göre;

- Sovyet Rusya, Misakı Millîyi tanıyacaktı.
- Her iki taraftan birinin tanımadığı bir antlaşmayı öteki taraf da tanımayacaktır.
- Osmanlı Devleti'yle Çarlık Rusya'sı arasında yapılan antlaşmalar yok sayılacaktır.
- Sovyet Rusya, kapitülasyonlardan vazgeçecektir.
- Batum Gürcistan'a bırakılacaktır.
- Her iki ülke birbirlerinin rejimi aleyhine çalışmalara destek vermeyecektir.

Antlaşma maddeleri dikkate alındığında;

- I-Diplomatik alanda birlikte hareket etme kararı alınmıştır.
- II-Ekonomik bağımsızlığımıza saygı duyulmuştur.
- III-Misakı Milli tam olarak gerçekleşmiştir.
- IV-Taraflar birbirlerinin yönetim biçimlerine saygı duymuştur.

çıkartımlarından hangisi doğru değildir?

- A) I B) II C) III D) IV

9. 20 Kasım 1922 ile 4 Şubat 1923 arası süren birinci dönem Lozan görüşmelerinde nüfus mübadelesi, Türk-Yunan sınırı, Ege adaları, Türkiye-Suriye sınırı, Boğazlar ve savaş esirleri konusunda anlaşma sağlandı. Ancak zorlu bir mücadele ile geçen yaklaşık iki buçuk ayın sonunda Lord Curzon, hazırladığı barış antlaşması taslağını İsmet Paşa'ya kabul ettiremedi. Özellikle kapitülasyonlar konusunda herhangi bir ilerleme sağlanamadı. Görüşmelere ara verildi ve Türk heyeti ülkeye döndü.

Lozan Görüşmelerinin kesintiye uğramasına neden olan durum göz önüne alındığında Türk heyetinin taviz vermek istemediği ilke aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Uluslararası eşitlik
- B) Ekonomik bağımsızlık
- C) Ulusal egemenlik
- D) Misakı Milli

10. Osmanlı Devleti'nde 19. yüzyılda eğitimde reformlar gerçekleştirilirken geleneksel kurumların varlığına dokunulmamıştı. Bunun sonucunda tam anlamıyla bir eğitim karmaşası doğmuş ve eğitim kurumlarının birçoğu denetlenemez duruma gelmişti. Devletin denetiminde eğitim veren okullar ve medreselerin yanında kiliseye bağlı azınlık okulları ve yabancı devletlerin açtığı okullar da eğitim veriyordu. Yeni Türk Devleti'nde bu çok başlılığa son vermek gerekmektedir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi Tevhidi Tedrisat Kanununun çıkarılma gerekçelerinden biri olamaz?

- A) Eğitim kurumlarını çağdaşlaştırmak
- B) Eğitim öğretimi devlet kontrolüne almak
- C) Eğitim öğretim kurumlarını tek çatı altında toplamak
- D) Geleneksel eğitim kurumlarının devamını sağlamak

CEVAP ANAHTARI

1-C 2-A 3-B 4-D 5-C 6-B 7-B 8-C 9-B 10-D

NOT: Soruların telifi tarafıma aittir. Ticari amaçlı kullanılması yasaktır.